

Kaj se dogaja na vzhodu?

Grozeča Kitajska

Ko Evropa samo sebe duhovno, politično in nacionalno mrcvari in tako skrbi, da za propad dozoreva, se čedalje bolj vzbujajo in dviga Azija, zavedajoč se svoje moči in veličine, in postaja nevarna vsej Evropi. Malo jih je, ki se tega resno zavedajo. Zato naj v premislek povzamemo nekaj ugotovitev, ki jih je zapisal misijonar franciskanskega reda p. Bodefeld. Bil je 20 let na Kitajskem, nato dve leti profesor za misijonsko vedo v Rimu, pa se je zadnji čas zopet povrnil na Kitajsko.

Kitajska se probuja. Svoje mlade ljudi pošilja v inozemstvo, pa ne v malem številu, da se seznanja z vedo in metodami v tujini, in da bo znala potem z istimi metodami tujini pokazati hrbet. Vodja tega gibanja je neki Sun vin, mlad, plemenit človek, poln ljubezni do domovine. Ta mož kliče Rusijo na pomoč, ki se seveda rada odziva in pošilja najboljše svoje agitatorje, na milijone dolarjev »na pomoč«. Sredstvo, udrihničar, ki si z njo delajo pot, je »nacionalizem«. Komunistične celice rastejo na Kitajskem, kakor gobe po dežju. Neprestano se pojavljajo novi odposlanci sovjetov. Pa tudi stotine kitajskih dijakov se pripravljajo v Moskvi za propagandno delo v domovini po načrtu in v smislu sovjetske garde. Načrt Rusije se izvaja neprikrito in brezobzirno: Tu se prirejajo obhodi v brezsrčni obliki, tam se širijo smešni plakati, drugod se sklicujejo shodi, protesti i. dr.

Kitajska v plamenih. Čiangkajšek, ki spada med najrazboritejše Mladokitajce, je spoznal, kam utegne zavesti Kitajsko boljševiška povenjenj; skušal je gnojno rano z operacijo odstraniti. Čez noč je zapodil ruske odposlance čez mejo, njihove kitajske pomočnike pa je

»spravil s pota z obsodbo. Kri je tekla, sovjetske komunistične celice so bile prepovedane in odstranjene. Uradno je boljševizem izginil. Toda teh nevarnih bacilov se je že bilo preveč zalezlo med kitajsko prebivalstvo, osrednja vlada je pa preslabotna in preveč v drugo smer zaposlena, da bi jih docela zatrla. Šest provinc je bilo z boljševiškim duhom popolnoma zastrupljenih. V enem letu so v njih rdeči pobili 136.000 ljudi, požgali en milijon hiš; dva milijona ljudi se je pa umaknilo. Ni jih.

Prav posebno pa sovražijo »rdeči« misijonarje in misijonstvo; kjer zavladajo »rdeči«, je misijonsko delo onemogočeno.

Kakšna bo prihodnost? Ali se bo na Kitajskem boljševizem udomačil? Skoro bi človek zamikal, saj je ta prikazen zapadna rastlina in ji manjka bitnih pogojev na Kitajskem.

Iz vseh homatij pa vstaja novo geslo: »Kitajska Kitajcem!« V kitajskem ljudstvu raste zavest, da ima kot narod iste pravice kakor drugi narodi. Označba »domovinska ljubezen« je bila poprej malo znana, sedaj jim je srčna potreba. »Doli z imperializmom!« — to je druga udrihničar, ki jo vidiš natisnjeno vsepovsod in na vseh krajih po vaseh in po mestih; ni ga zidu, ne spomenika, ne stebra, kjer bi ne bil nalepljen ta rek.

Prednost tujcev in tujih gospodarjev na Kitajskem je šla po vodi.

Pa še ene važne točke, ki bo za bodočnost odločilno padla na tehtnico, ne smemo pozabiti: Narodi na Zahodu vsled znanih zločinov in umorov nerojenih otrok izumirajo, Japonska in Kitajska ima toliko naraščajo, da ičeta prostora, kam z njim. Ali ne bo zločin Evrope usodno maščevan prej — kakor sodobniki mislijo? —ž.

Take sitnosti imaš ...

Če si preveč podoben milijarderju

Iz Amerike poročajo, da je hudo, če je človek po obrazu podoben Johnu Rockefellerju, ne da bi mu bil podoben tudi po bogastvu. V Chicagi živi William Rolle, ki je po obrazu in postavi prav tak, kakor stari Rockefeller. Milijarder je sicer celih 23 let starejši ko Rolle, ki bo sedaj šele okrog 69 let star. Toda Rockefeller je vključ s svojim 9 križem vsaj toliko svež ko 70-letni Rolle. Rockefeller si namreč s sportom in telovadbo daljša življenje. Rolle pa prebiva v skromnem stanovanju čikaške stanovanjske kasarne ter je vse svoje življenje hudo garal, da sedaj uživa skromno pokojnino. Rockefeller do lani sploh slutil ni, da ima v Chicagi kakega »dvojnika«. Tudi javnost ni poznala Rolleja. Le njegovi ožji znanci so se šalili z njim, češ, da je drugi Rockefeller.

Včasih je Rolle šel v kako gledališče ali kino. Ljudje, ki so ga videli in v njem takoj spoznali Rockefellerja, so se čudili, kako varčen je milijarder Rockefeller, ki kupuje le najcenejše sedeže. Končno je Rockefeller zaslovel kot najbolj varčen mož na svetu. Dne 20. julija lanskega leta pa se je Rolle zvečer vračal iz svojega kluba, kamor je zahajal. Na samem sta ga čakala dva zakrinkana moža, ga zgrabila in s silo potisnila v pripravljen avto. Preden je Rolle mogel zaklicati na pomoč, je avto že z neznanosko naglico oddirjal.

Roparja sta ga peljala kakih 35 km iz Čikage ter ga v samotni hišici zaprla v podstrešno sobo. Zastonj jima je Rolle zatrjeval, da on ni Rockefeller, ampak le upokojeni knjigovodja izvozne trgovske družbe. Ona dva sta bila trdno prepričana, da imata v rokah milijarderja Rockefellerja, kateri si je privoščil zabavo, da se je kot navaden zemljan sprehajal med navadnimi ljudmi po vzgledu Haruna al Rašida. Zločinca sta Rockefellerjevi rodovini pisala po odkupnino za Rockefellerja, če ga hočejo še kedaj živga videti. Minilo je 8 dni, a Rockefellerjevi se za pismo niti zmenili niso, kar je oba roparja nekoliko zbegalo. Ampak udala se pa le še nista. Končno sta iz časopisov zvedela, da se stari Rockefeller na svoji ladji vozi daleč po južnih morjih. Sedaj sta oba roparja ubogega Rolleja zopet pobasala v avto in ga odpeljala. Kake 3 km pred prvimi čikaškimi predmestnimi hišami sta Rolleja vrgla iz avtomobila in odrzela. Rolle se je pobral in peš romal v mesto. Policija je roparje zaman iskala. Sedaj šele je stari Rockefeller zvedel za svojega »dvojnika«. Po svojem tajniku je Rolleja prosil za njegovo fotografijo. Ko se je prepričal, da mu je Rolle res na las podoben, mu je poslal prijazno pismo, zraven pa dragocen prstan za spomin. Kakih papirjev v obliki dolarjskih bankovcev Rockefeller, žal, ni priložil.

V najbolj razkošnih sobanah elegantnega hotela v Parizu se je nastanil imeniten gost v spremstvu dveh tajnikov in strežnice. Kmalu se je po hotelu razvedelo, da stari gospod ni nihče drugi kot petrolejski magnat stari John Rockefeller, ki je incognito prišel v Pariz. Imenitni tujec je prišel nekoč celo v predvečje hotela, kjer je vzbudil splošno pozornost. Vsi so v njem takoj spoznali glasovitega petrolejskega magnata. Da bi se mož izognil zijaalom, poslej ni več prihajal iz svojih soban. Pač pa sta številne obiske sprejemala njegova tajnika. Mimogrede se je tudi razvedelo, da je Rockefeller v Parizu pri draguljarjih nakupil veliko dragocenosti.

36 ur po svojem prihodu iz Amerike pa je sloveči gost s svojo strežnico in tajnikoma izginil iz hotela. Pri odhodu je pozabil pla-

čati celo hotelski račun. Kmalu potem se je tudi razvedelo, da je Rockefeller nakupljene dragocenosti plačal s čeki, ki pa niso bili pristni.

Pariška policija je sedaj 8 dni iskala sleparskega »Rockefellerja« po vseh pariških kotih in krajih. Končno so brezžično poklicali na pomoč ameriško policijo. V Chicagi je policija takoj vedela, pri čem je: Slepac je Rolle, ki je Rockefellerju tako podoben. Takoj so aretirali Rolleja, ki je zaman zatrjeval, da je nedolžen. Šele čez dva dni je siromak mogel policiji natančno dokazati, da še nikdar ni bil v Evropi in da sploh še nikoli v življenju ni zapustil Amerike. Medtem je pariška policija prišla pravega sleparja.

Sedaj vsa Amerika pričakuje, ali bo Rockefeller Rolleju zopet poslal kak spominček.

Ogromen kip Srca Jezusovega nad Barcelono. Nad cerkvijo Srca Jezusovega na vrhu gore Tibidabo, ki stoji nad Barcelono, bodo te dni postavili ogromen Odršenikov kip. Kip bo 10 metrov visok. Naredil ga je kipar Federico Mares. Pri vlišanju so porabili 120.000 kg bronu.

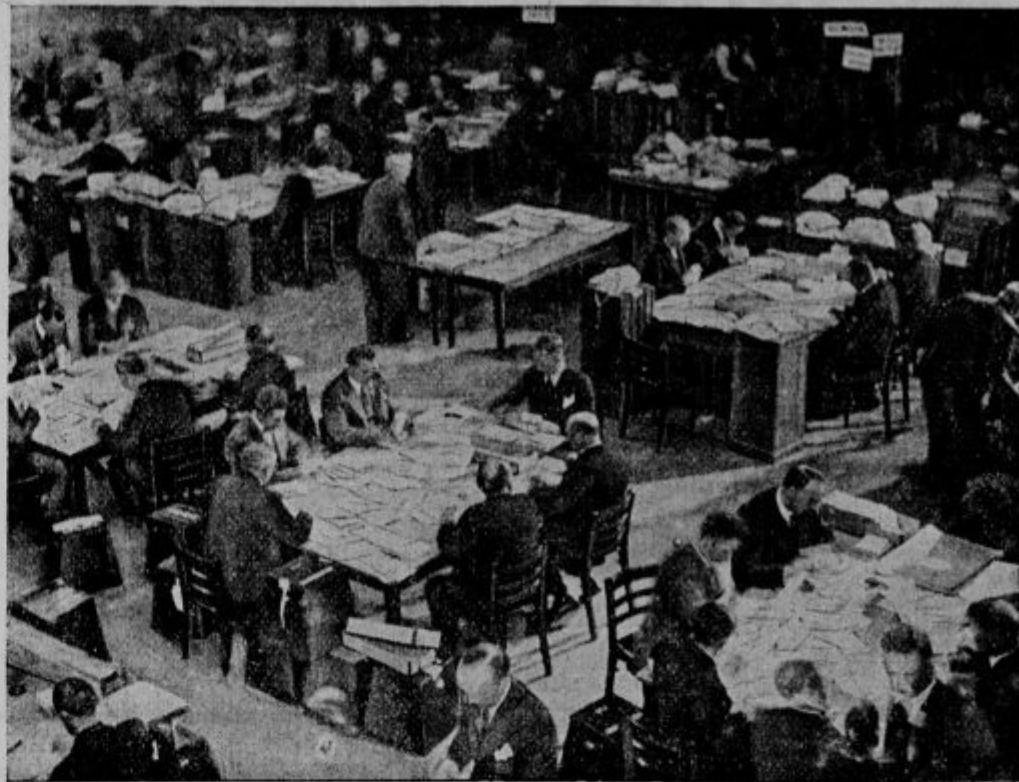
★

Pogumna podlasica

Prijatelj narave na Nemškem piše v nemških listih: Mrzlega zimskega jutra sem korakal proti mestu, po poti, po kateri ljudje zelo hodijo. Naenkrat je pred menoj preskočila pot podlasica, ki je držala miško v gobcu. Tik pod mojimi nogami je smuknila v luknjo vodnega kanala. Odprta na mreži pa je bila le tolika, da je podlasica morala spustiti miš, da bi jo potem ritensko potegnili seboj v luknjo. V tem hipu sem s palico pobrskal miš kak meter stran od odprtine. Nato sem jo pobral, da bi videl, ali še živi. Pa sem delal račun brez podlasice, ki mi ni hotela prepustiti plena. Glasno cvilec je neznatno skočila vame do prsi, da sem ves prestrašen izpustil lmiško. Nato je miško naglo pobrala ter jo zvlekla v luknjo.

Ta pogum in odločnost male roparice sem moral občudovati. Lahko si torej mislite, koliko taka živalca naredi škode med malo gozdno divjadjo, če si upa planiti celo v človeka — za svojim plenom.

Tukaj so šteli posaarske glasove

Pred seboj vidimo eno izmed mnogih dvoran v hiši Wartburg v Saarbrückenu, kjer je 300 uradnikov iz nevtrálnih držav štelo glasove posaarskih glasovalcev.

Na Hudičev otok se je vrnil

Pred francoskim vojaškim sodiščem je bil l. 1908 zaradi volunstva na smrt obsojen francoski mornariški poročnik Benjamin Ullmo. Vendar je bil pomiloščen ter izgnan na Hudičev otok. Tu je preživel že 26 let. Sredi lanskega leta je bil odpuščen v domovino, ker se je lepo obnašal. Te dni pa se je mož prostovoljno zopet vrnil na Hudičev otok, češ, da zaničuje sedanjo civilizacijo, ki v ničemer ni napredovala. Zato hoče zadnje dni svojega življenja preživeti rajši v prostovoljnem prognanstvu na Hudičevem otoku kakor pa v plitvem ozračju modernega življenja.

Ullmova pravda je pred četrto stoletja po svetu vzbujala splošno pozornost. Obdolžili so ga, da je kot francoski mornariški poročnik volunil za Nemčijo. Pri sodni obravnavi je tudi priznal, da je nemškemu agentom za 750.000 frankov ponujal skrivne francoske mornariške znake. K temu pa ga je zapeljala neka lahkoživka »Lepa Lizona«, katera je potratila toliko denarja, da mu plača ni več zadoščala. Obsojen

je bil, da bo do smrti izgnan na Hudičev otok. Celih 15 let je bil zaprt v »peklu« — samotni celici. Pozneje so mu kazen olajšali, da se je lahko gibal. Sedaj po 26 letih so ga čisto oprostili.

Če se sedaj prostovoljno vrača na Hudičev otok, ni temu toliko vzrok Ullmova moralnost, ampak je veliko bolj vzrok ta, ker mož nikjer ni dobil dela, da bi se preživel. Na Hudičevem otoku pa upa dobiti vsakdanjega kruha dovolj.

Film kviri mladino

Pred nekaj tedni so časniki poročali, da so neznan roparji vdrli v neko banko in jo oropali. Pri tem so ubili tri ljudi. Policija je pozneje razbojnike, ki so mladi ljudje, prišla in ugotovila, da so se roparji med zločinom in potem v ječi obnašali, kakor to kažejo ameriški rokovnjaški filmi. Madjarska filmska cenzura je zato odredila, da madjarski kini poslej ne smejo več prinašati takih filmov.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Nenadoma je veselo poskočila in pomahala z roko. »Tonček stoji na drugi strani,« je povedala. Takoj nato je spet klavirno povesila glavo, se priklanjala na vse strani in tožila, da se je mimoidočim od strahu in usmiljenja stiskalo srce.

»Bog vam povrni,« se je zahvaljevala dobrotnikom.

Glavnica je rastle. Deklica je vrgla denar v torbo. Padel je na kopico drugih, ki so že ležali v njej, in veselo zažvenketal.

»In prav ves denar daste zaročencu?« je vprašala ženo poleg sebe. »No, ta se vam lahko smeji v pest!«

»Drži jezik za zobmi!« ji je ukazala žena.

»Kar je res, je res!« jo je zavrnila Pikica. »Za kaj pa potem stojiva vsak večer tukajle in pačiva obraze?«

»Nobene besede več!« je hudobno zarenčala žena.

»Kupite vžigalice, dobri ljudje, kupite vžigalice!« je Pikica spet zjavkala, kajti nova vrsta ljudi se je bližala.

»Raje bi Tončku kaj dali. Med tednom skorej nič ne zasluži.«

V tem hipu je zavtila, kakor da ji je kdo stopil na prste.

»Oje, poglejte! Peter Kobentar prihaja. Ta grdnit!«

Tonček je stal na drugi strani mostu, na oni strani, kjer hodi le malo ljudi. Moel je predse najhen odprt ročni kovčeg in zaklical, če je šel kdo mimo:

»Želite rjave ali črne zaponke za polčevlje? In tudi vžigalice človek zmerom potrebuje, prosim lepo!«

Tonček ni imel trgovskega daru. Ni znal ljudem podjetno odkrivati svojega gorja in jim omehčati srca s pretresljivimi klici, čeprav mu je bil jok vedno bliže ko smeh. Obljubil je

hišnemu gospodarju, da mu bo čez dva dni poravnal najemnino za stanovanje in tudi denar za gospodinjstvo mu je že ves posel. Zjutraj je hotel kupiti kilo umetnega masla, da, celo četrt funta jetrne klobase je imel v načrtu.

Pred njim je obstal gospod in mu osorno dejal:

»V postelji bi moral biti takle mlad dečko v tej pozni uri, v postelji, pa ne tukaj!«

Tončka je zabolelo. Povesil je glavo in zmedeno zajecjal:

»Oh, saj beračim samo za zabavo in kratek čas!«

Mož je čutil grenkobo osti v Tončkovih besedah in sram ga je bilo.

»No, no, je že dobro, že,« ga je dobrohotno potrepljal po rami. »Ne smeš biti tako hitro užaljen.«

In mu je podaril kovanec. Kovanec za petdeset par!

»Prav lepo se vam zahvalim!« ga je Tonček hvaležno pogledal in mu ponudil dva para zaponk.

»Jaz nosim samo čevlje na poteg,« je odklonil gospod. Snel je klobuk in hitro odšel dalje.

Tonček se je vzradostil. Pogledal je čez most k svoji prijateljici. Halo, ali ni tam Peter Kobentar? Da, to je on. Hitro je zaprl kovčeg in stekel čez cesto.

Peter Kobentar je oblastno stal pred Pikico in gospodično Blaginjo, ter ju predrzno motril. Pikica mu je kazala jezik, gospodična Blaginja pa je trepetala od razburjenja. Tonček se je Petru neslišno prikradel za hrbet in mu primazal krepko brco v njegovo blagorodje. Fant se je srdito okrenil, ko pa je zagledal Tončka pred seboj, se je spomnil opoldanskih klofut in se spustil v vztrajnostni tek.

»Hvala Bogu, tega smo se iznebili!« se je oddahnila Pikica in podala Tončku roko.

»Pojdimo!« je dejala gospodična Blaginja. »Malo se moramo okrepčati v avtomatičnem buffetu. Tudi Tončka povabim.«

»Živijo!« je zaklicala Pikica. Zgrabila je Tončka za roko in stekla z njim naprej.

Gospodična Blaginja pa jo je poklicala nazaj in jo ošela:

»Ali si pozabila, da sem slepa in da me moraš voditi? Kaj si bodo mislili ljudje, če bom z naočniki drvela po mestu?«

Pikica jo je prišla za roko in jo vlekla za seboj, po mostu navzdol, vzdolž po Friderikovi

»Koliko si zaslužil?« je spotoma vprašala Tončka.

»Pet in sedemdeset par,« je potrto odgovoril Tonček. »Neki gospod mi je dal petdeset par, neka gospa pa pet in dvajset par. Če se teh dveh ne bi bilo, bi bil zdajle brez pare.«

(Nadaljevanje sledi.)

